

REGÉLŐ.

PESTEN csötörtökön majus 22^{kén} 1834.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csötörtökön. Fél évi díja helyben képekkel 5 ft. boritéktalanul; postán 6 ft. pengőben. Képek nélkül egy ezüst forinttal olcsóbb. Buda-pestiek évnegyedenként is válthatnak példányt. A' folyóírásnak egyes száma 24 kr; egyes kép 12 kr. p p.

TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

A' Párviadal. *(Folytatás.)*

És így multak a' napok; sebes szárnyaik rohanó szélként haladának-el felettek. Lolli napról napra érzé Mórítzhoz vonzódását mindinkább nőni, bár néha maga is megdöb-bent ezen változásán; de minél inkább akará a' sebző tövist szívéből kivonni, annál mélyebben sebzé a' sebes kebelt. Mórítz pedig csaknem érzelgővé kezdé lenni. Andalgya bolyongott sokszor a' kies vidék nevető völgyeinek szőlőtőkkel beültetett, vagy árnyékos erdővel koszorúzott ormai közt, 's óránként ült egy-egy éves tölgynek jótékony árnyékában; óránként bolyongott ide-tova, 's hő szerelmét nem egy fa sinlé; mert ha még annyi lett volna is, azokon mind a' szeretett, az imádott név „Lolli“ tündöklött. — Minthogy nem mindenik szép olvasónénk tévedend a' k...i vidékbe, a' felírások közül, mellyek hol e' hol ama' fába metszve az idő viharát daczolják, nehányat ide jegyzünk:

Igy p. o. egy magos nyárfa fehérülő kérgén ezt olvashatni:

Messze az erdők közt a' nagy hegy-sornak alája

Téve virul kedves völgyem, az én gyönyöröm;

Itt nyögöm elhagyatott szívemnek tiszta szerelmét,

És velem ah! versenyt nyögdel az árva galamb.

Egy diófán ismét ezt:

Egy fiu járt itten, szerelem bántotta szegénykét,

Szöghaju ékes lány önte beléje tüzet,

A' tűz előmle szíven, 's lánggá lön, melly megemészté;

Ah! mert a' deli lány csókja nem oltogató!

Máshol imezt:

Állj-meg, o állj-meg utas! szent hely, hova lépel, ezen föld;

Itt a' pázsiton egy barna leányka pihent.

Szép volt a' deli lány, szemem ott vesze égi szemében, —

Haj! maga elment már, árnya csak és nyoma itt.

Illy andalgásaiból egykor a' szokottnál későbbben érkezett haza. Szobájába Lolli ajtaja előtt kellett elmennie. A' mint most is ott ellépne, a' szobában zajt 's futkozást hall.

„Az Istenért ifiú ur! a' kisasszony oda van!“ kiálta egyik szolgáló, 's csaknem Mórítzba botlott.

„Mi történt? — kérdé megütközve Mórítz — hol, hova, merre?“ 's rohanva dült Lolli szobájába.

És ime! az egyik benyilóból éppen akkor hozák-ki az össze futott eselések karjaikon a' szép Lollit meredten, élet nélkül! 's jajgatással egy sophára fekteték.

„Mi történt?“ kiálta Mórítz kétségbe esve, 's a' jajgó csoportra veté iszonyodó szemeit.

De azok némán mutatának az élet nélküliro, és szemekben könnyek ragyogtak.

Mórítz a' holtra borult. —

„Él, él!“ — kiáltának most egyszerre mindenek. „Él! — viszonzá magán kívül Mórítz, — segítséget! hamar hamar!“ 'S míg ketteje az orvosért sietett, egyik a' szomszédban mulató bárónéért szaladt; Mórítz pedig rendelkezket tön a' vélt-holtat halál-álmából dörzsölések, öntözgetések által az életbe vissza hozni. Ő volt az első, ki a' déresipte liliomszálként lecsüggedt halavány szépet felülevén, vállfüzőjét remegő kézzel bontogatá; most boreczetet hozata, 's azzal az aléltnek homlokát 's halántékait dörzsölé . . . szivgödrére pedig időnként jég hidegségű vizet csepegtete . . . mások talpait 's tenyerét dörzsölék. — Minden a' legnagyobb aggodásban 's feszültségben volt; míg végre boldogulni látszattak. A' hölgy egy mély, hosszú lélekzetet vön, szemeit felveté, 's első pillantása — Mórítzra esék.

„Él, él!“ kiáltának ismét mindnyájan.

„Él“ viszonzá Mórítz, 's részeg örömmel dült az életbe hivottra, kezét megragadá, 's forró csókokkal halmozá.

Most belépett a' báróné 's az orvos. „Ej la! doktor ur — mond szokott tréfás hangon Rózsavölgyiné — itt mester-ségebe avatkoznak; Mórítz! te jo doktor vagy a' mint látom.“

„„Ügyan kedves neni! hogy tud ilyenkor tréfálni?““

„Hiszen már se baj“ viszonzá Rózsavölgyiné.

Ez alatt az orvos megvizsgálta a' beteg üt-erét, 's míg-bal kézzel a' szép beteg kezét tartaná, fontos mutató ujját pedig homlokára tenné: „plenorea!“ dörmögé; azután tintát, tollat kérvén, egy szelet papirost vön elő 's azt tele írta.

A' eseléd patikába ment.

Más nap Lolli láthatóképpen jobban volt. Mórítz nem távozott ágyától; zöld ágokat hozatott, 's azzal legyinté a' legyeket a' félszunnyadó felett; szemeit mindig a' szép szendergőnek uj életbe hívott vonásain legelteté. A' mit érzett, azt leírni nem lehet; a' legtisztább szerelem érzései voltak azok; a' koronként felvetett gyengéd pillantatok, az édes köszönet a' hölgy gyönyörű ajkairól elűsionba ringaták őt. „Igen is — monda — szeretlek, kimondhatlan szeretlek mennyei leányka! — az angyal, ki engem boldoggá tehet, csak te vagy!“ 's letérdelvén ágya mellé forró csókkal halmozá az édes kezet, melly neki mennyet ígért, midőn az övé benne kegyesen és gyengéden megszorult. Mórítz felugrott 's örömében mint gyermek ugrált. — Kopognak. — „Szabad“ kiálta Mórítz, 's ha életének leghalálosb el-lensége lépett volna be, annak is baráti kezet nyujt vala most, olly vidám, olly boldog volt ő.

A' báróné lépett-be, kezében egy kinyitott levelet hozván. „Atyád levelet irt Lollim! — mond a' báróné! mig az alatt az ágyban felült leánykát homlokára csókolná — azt írja, hogy pünköstre itt leszen; láss hozzá lelkem! hogy egés-séges légy.“

„O én már délután is felkelhetek, már semmi bajom; csak a' vér háborgása volt; már felkelek.“

„No's doktor ur? — mond a' báróné Mórítzhoz fordulva — mit mond reá, szabad-e a' patiensnek már délután fel-kelni?“

„Ha őrangyala lehetek, ugy igen — mond nyájaskodva Mórítz — de különben nem engedem.“

„No, no! az engedelemre nem lesz olly nagy szük-ség“ — mondá Rózsavölgyiné. —

Lolli még kevéssé szenderegni kívánt, 's őt a' báróné és Mórítz magára hagyák.

Éppen pünköstit előző szombat volt; kellemesen fejlett-ki a' legszebb hajnalból a' felséges reggel. Az este hullott könnyű eső a' port leveré, és minden fa, minden növény kétszeres vidámságban jelent-meg a' szemnek; 's noha a' nap még nem igen magosan volt az égen, még is a' levegő elég meleg volt. Rózsavölgyiné a' reggelit a' szabadba rendelé. Kellemetes domb-terület emelkedék a' háznak nyugoti ol-

dalánál a' kert felett; köröskörül mosolygó rózsákkal 's illatozó szegfűkkel volt prémezve, 's árnyékot néhány teljes virágzásban álló akác-fa adott; itt ülének együtt Rózsavölgyiné, Lolli, Mórítz és a' báróné kis leánykái Nelli, Mácsi, és Sophie, 's éppen reggelijekhez kezdének, midőn egy négy lovas hintó robog az udvarra.

„Az atyám!“ kiálta Zeredy Lolli.

„Zeredy bátsi!“ mondának a' kis leánykák.

De egyik se találta-ki, mert ki a' kocsiból kiugrott, senki egyéb nem volt, mint azon huszár tiszt, kit elbeszélésünk elején ismerni tanultunk, 's kivel Mórítz a' budai városmajorban látá Lollit. Az ő képe régen feledve volt Mórítz előtt, de mostani megjelenete ismét elméjébe hivta, és megemlékezvén reá, milly bizodalmasan beszélt akkor Lollival, nem kétségeskedett, hogy valami atyafija volna; s gyanítása bizonyossá vált, midőn most Lolli a' belépőnek nyakába esék, 's azt jól végig csókolá. —

Reggeli után Rózsavölgyiné Lollival eltávozott holmi házi dolgok elintézése végett, 's a' két férjfiú egymás társaságában maradt.

A' kapitány világfi volt, A' beszéd csak hamar Pestre fordult, 's a' legujabb divat 's fényüzés cikkelyei, a' napi újságok, színészet 's e' neműek levének beszédök tárgyaivá, és a' lelketlen tárgyakban cselekvő lelkesek — a' kis dialog hősei — a' szépek. Reá jövének amaz estre is, mellyben Mórítz a' kapitányt 's Lollit legelőszer látá. — A' kapitány félbeszakasztás nélkül hallá a' kimerithetlen panegyricát, mellyet amaz Lolli bájai felett előbb melegen, majd forró hévvel tartott; de vizsga és átnéző szemekkel tartá a' szóllót egész beszéde folytában, míg az alatt bajuszát erősen pödörgetné.

A' kapitánynak elég világ-ismerete 's társalkodási ügyessége volt a' heves ifiútól mindennek kicsalására, úgy hogy emez szívének egész tárházát tevé-ki neki nézésére. — Rövid hallgatás után megszorítá az ifiúnak kezét: „Örvendek — monda mosolygva — örvendek, hogy — j e g y e s e m illy résztvevő dicsérőre talál; mi barátok legyünk.“

Mint a' reménynek mosolygó szárnyain bizton haladott vándor, ki sovár vággyal keresett boldogsága nyugpartját már - már megtalálva véli, midőn egyszerre elejébe villanik cselszövényes ellensége, ki fekete lélekkel szőtt terveivel

mindenét — mindenét elrontja : úgy rettent-meg Mórítz itt e' szavakra. A' menykőnek suhogó csapása jobban meg nem renditheté, mint a' „jegyesem“ szó. Illy közel boldogsága rév partjához, 's egyszerre olly hirtelen vissza vetetni — ez kinosan hatott érzékeny szívére, 's alig rejté-el, miképp csikorgatta iszonyú kinjában fogait. A' föld keringett vele, feje zúgott, keblét leirhatlan változások ostromlák; a' kapitány kézszorítását pedig rút judási árulásnak, 's őt élete legnagyobb ellenségének nézé; jelenléte neki pokollá lön. De a' belső szenvedélyek háborgásin győzött a' külső tisztelet, 's kézszorítását viszonzá; azonban főfájásról panaszkodván zsebkendőjét hirtelen orrához tartá, mintha vére folya, 's az ajtón kisurranék. Szabadot, szabadot keresett Mórítz, 's tántorgó lábakkal vánszorgott a' házmelletti kertbe. *(Végzet következik.)*

N É P I S M E R T E T É S.

Leány-eljegyzés spanyol országban.

A' szépnem spanyol országnak Valencia tartományában — így ír egy francia utazó — sugár növésű; a' barnító nap heve mellett is fehér gyenge bőrű, átaljában pedig szeretetre méltó, a' tisztelet-tételben megelőző, 's gyakran nagyobb álhatatosságot bizonyító a' férjfiaknál; azonban ezen már magában felesleg 's a' férjet szeretetnek rózsá-lánczával lebilincselhető nemes tulajdonságra némi homályt vet a' férjeiken uralkodásra törekvő vágy. Az újabb divattal öltözködési kény nálok korlátlan cifrálkodásig kezd hatni; 's a' mennyire kitetsző ezeké, annál egyszerűbb a' férjfiak öltözetjek. Csak ugyan amazoknál is az öltözeti fényűzés csak kün, ellenben nem terjed a' küszöbön belül. Midőn a' két nem ottházassági egyezésre kíván lépni (értem a' városi előbbkelő rendet), tehát a' vő barátjaitól, és egy dálnoktól (Tronbadour) kísérve elmegyen az eljegyzendő kedvesnek ablaka alá, hol előbb is a' dálnok elénekel egy szerelmes nyilatkozást, 's az esdeklőnek változhatlan állandóságát rajzolja viszon-szeretetéért könyörög. Az esdeklött megjelen az ablaknál, és szemérmességét jelelve megveti a' nyilatkozónak hódolását; majd kikérdezi: ki légyen? minő állapotú a' pártolt vőlegény? Most előlép maga az ifiú, és heveséggel mondja-el idyllekbe illő szenvedélye történeteit; leírja eleven ábrázolattal a' nagy természetben létező, és egye-

sületre példázó viszonyokat; miképpen szövetkeznek, és párosul minden a' nagy láthatáron; felszóllítja szenvedélye tanújául, célja eszközése segédül dalnok-társával az éjt, holdat, fénylő csillagokat; hasonlítja a' szeretetet palma levelekhez, szenvedéseit a' mormogó csermelyhez, kijelölt-jét a' fejlődő pünkösztí rózsához; 's a' jelenés azzal végződik, hogy a' hízkelő rimek által elrészegült Szép virágból tűzött koszorút hány a' vőlegényre, melyet ez forrón kap, és szorít melljéhez. Azon pillanatban bájló muzsika-zengés tölti-el az esti csendet, a' homályos ablakok világítva tündöklének, és hirtelen a' leendő innepet; kapuk ajtók megnyílnak, az öröm-apa kitárott karokkal fogadja jövendő vejét, 's a' háznál a' lehetőségig minden öröm-pompa árjában uszkál. A' lakodalom, mely ezt nem sokára követi, hasonlólag sok költészeti jelenetekkel díszesített; a' dalnokok itten is játszáknak szerepeiket, virágok szórtnak mindenhova, melyekkel minden évszakban bőven kedveskedik Valenciának éghajlata.

B. M . . . s

J E L E S M O N D Á S.

Mulandóság.

— Valamint a' kerti virág még délbe' mosolygván
Estve setétjével földre konyulva lehull:

Ugy mi halandók is ma erőnkbe' nevetve dicsekszünk,
'S holnapi alkonnyal sír üregébe rogyunk.

Molnár Ferencz.

Érdem-koszorú. Sok ut van vezetve a' pályán, mely mind célhoz vezet: de kevésnek adta a' sors, hogy mindenik utat megfuthassa; és a' ki csak egyet is megfutott dicsőséggel, méltó a' koszorúra.

K ö l e s s y.

Erkölc's boldogság. E' két testvérek menyből szálltak alá sár-honunkba, 's ide jöttök alkalmával mindketten különböző irányt vettek-fel utjok folytatásában. Ritkán találkoznak azóta egymással. Csak a' síron túli szebb hazában van a' szent hely, hol egymást viszont feltalálják, 's vég nélkül ölelik.

K. D. M.

Tiszta szerelem csak tiszta szívek közt létezhet; innen van, hogy az még a' korcsot is szebb érzésre, erény-követésre ösztönzi. A' tiszta szerelemtől lángoló szív az egész világot öleli, 's az egész világot kívánná boldogítani.

Matics Imre.

K Ö L T É S Z E T.

Vallomás.

Derült az est, a' szél vadon zugott
Bűszülten a' folyam hullámzott,

'S im ott ülék a' parton, és, onnan
 Figyelve a' habok fehér
 Tánczokra, érzém mellemet
 Dagadni, mint tenger mikor vihart
 Ölel, 's ohajtva keblem' ellepé
 Egy édes érzet 's vágy te éretted
 Ó báj-alak, melly mindenütt körülém
 Lebeg, 's nevem szóllítja mindenütt,
 Ó mindenütt, ó mindenütt
 A' szél-robaj, 's tenger-moraj
 'S saját mellem fohászi közt.

Sugárka náddal ezt irám homokra;
 „Rózám szeretlek!”
 De bős habok jövőnek,
 Kaján habok ömlének
 Reá az édes vallomásra,
 'S im eltörülték azt.

Te lenge nád, te porzó lágy homok,
 Ti elfolyó habok, többé
 Ti bennetek már nem bizom!
 Az ég setétül, és szívem vadul,
 'S erős karra Krivan vadonyiból
 A' legmagosb fenyőt kirántom, és
 Az Aetna tüztorkába mártva azt
 Egy illy tüzes lángba fürödt tollal
 Az ég borult boltjára irom majd:
 „Rózám szeretlek!”

Lobogni fog majd minden éjjel
 A' lángírás ekkor amott fenn,
 'S ujongva olvasandja a'
 Jövendő kor ez égi szókat:
 „Rózám szeretlek!”

T. P. J. huszárhadnagy.

K Ü L Ö N F É L E.

Ritka tartóssága az életnek. A' mult hó 31-ik napján északi Hollandiában az ugy nevezett Hugowaard seregben meghalálozott bizonyos Bakker nevű paraszt életének 81-ik esztendejében. Felesége vele egy idejű volt, 's 61 esztendeig éltek együtt házasságban. Hátrahagyott 7 gyermeket, 35 unokát és 27 másodunokát, kik mind össze a' házasok feleségeikkel együtt számra 88-an valának. Házasságától kezdve haláláig ezen számos familiából csak egyetlen egy személy se halt meg. Temetése igen innepélyes volt.

Orvosok török-országban. Ha valamelly orvos török-országban betegét tudatlanságból a' más világra küldi, arra ítélik, hogy nyakába csörgetyűkkel megrakott fa-hegedű (rabok

nyakába tétetni szokott kikanyarított deszka, melybe egyszersmind kezei is szoríttatnak) tétetvén az egész városban körül vezetetik, 's valahányszor le akar ülni, mindenkor jó forma summa pénzt kell fizetnie. A' csengetés előre jelenti a' lakosoknak jövetelét, kik elébe tódulnak, hogy jól megnézzék azon embert, kire ember-életet bizni nem lehet.

Arany - fodros haj a' középi században. Nehány századdal ez előtt minden asszonyok arany-fodros haját akartak. Így találni őket a' festményeken; így magasztaltattak a' költőktől. De a' természet nem igen akart kívánságuk szerint cselekedni, így tehát a' mesterségnek kellett előállnia. Minden dámák a' sáfránban kerestek vigasztalást. Annyira is felszállt a' sáfrán ára, hogy alig lehetett azt a' levesbe vagy mártalékokba kapni. Átaljában a' pipere azon századokban igen-igen elfoglalta az embereket. Így p. o. Petrarca rossz kedvű tudta lenni, ha fehér ruháján a' legkisebb ráncz nem a' maga helyén volt; ő szűk, kicsiny cipőkben legnagyobb kinokat tűrt, 's rettegett, ha valamelly hirtelen támadt szél egy-egy mesterséggel feltornyosított fűrtöt elrontással fenyegetett.

Honnét van aprilis első napja a' bohók napja? Eredett ez az augsburgi ország-gyűlésen (1530), mellyen a' német nemzettől Törökök ellen segedelem és pénz kérést tett. De a' rendek foglalatosságai végett nem értek reá, vagy nem akartak reá érni a' kérést betölteni, hanem előbb a' pénznek országos állapotját kívánták rendbe hozni, 's erre egy bizonyos napot rendeltek ki, melly aprilis elseje volt. Aprilis ezen első napja most sok és nagy speculatiók czélja lön. Végre az aprilis eljött, — de a' pénz rendező napról szó se volt. Minden speculansok, kik aprilis elsejével vigasztalák magokat, kikaczagtattak, 's így aprilis elseje németországban, honnan reánk is ragadt, egy új kijelentést nyert, az t. i. azóta — a' bohók innépe lett.

Mulattató. „Valljon mi dolga lehet ő felségének Zimonyban?” kérdé (mint szokjuk mondani) úgy Isten igazában a' soroksári pór pesti ismerősét. — „Hogyan? a' császár Zimonyban?” — „Igen, igen, hiszen minden utsza-szegletek tele vannak vele” mond bizonyítólag amaz. De mint tátotta-el száját, midőn hallá, hogy az az I-ső Ferencz nem császár, hanem — gőzhajó!

Muki.

Visszás rejtvény.

Olvass fejem vagy lábomtól
Egyenlőn hangzik nevem.
Első szent királyunk alatt
Gonosz tett volt érdemem;
Mert megfoszték egy herceget
Legnemesb érzékítől.
Sokszor hallasz emlegetni
Serény dicsőítőitől.

Mondhatsz kocsit, ló, postáról,
Nyíl, ember, és lángészről,
Kivált királyt 's hazát védő
Cserkoszorús vitézről.
Még honunkban egy kártékony
Víz is így neveznek,
Sőt a' Szászok is egy széket
Nevemmel bélyegeznek.

Előbbi rejtvény: 1) Ménes. — 2) Czomb 's a' t.

Szerkezi Róth krepf Gábor, halpiarcz 86. szám.

Nyomt. Trattner - Károlyi, uri utsza 612.